

Przegląd wydarzeń

tekst: Justyna Szambelan

1.6.2007 w życie weszło europejskie rozporządzenie w sprawie rejestracji, oceny i udzielania zezwoleń w zakresie substancji chemicznych (REACH). Wśród jego głównych celów są: ochrona zdrowia, środowiska oraz działanie na rzecz zaprzestania testów na zwierzętach. REACH przenosi odpowiedzialność za udokumentowanie nieszkodliwości substancji chemicznych z władz państw na samych przemysłowców. Od teraz muszą oni rejestrować każdą substancję, której użyją w ilości ponad 1 tonę. Dostarczone przez nich dane podlegają ocenie Europejskiej Agencji Produktów Chemicznych. Substancje rakotwórcze, bioakumulatywne bądź toksyczne podlegają dodatkowo autoryzacji, ich używanie UE może także obłożyć ograniczeniami. Do 2018 r. rejestracja obejmie ponad 30 tys. substancji, w tym istniejących i wykorzystywanych od dawna, ale nieprzebadanych w należyтым stopniu pod kątem bezpieczeństwa.

31.5.2007 obchodzono Międzynarodowy Dzień bez Papierosa, organizowany od 1988 r. przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). W tym roku tematem przewodnim był problem biernego palenia. Oddając się nałogowi palacze niszczą zdrowie i narażają życie swoje, ale także otaczających ich osób. Obciążają też społeczeństwo kosztami opieki medycznej. Ponadto przyczyniają się do zmniejszenia produktywności firm, w których pracują, a ich pracodawcy ponoszą wyższe koszty konserwacji wyposażenia, zachowania czystości, oraz stawki ubezpieczeniowej związanej z ryzykiem zaproszenia ognia. WHO zachęca polityków i przedsiębiorców do obejmowania jak najszerzych stref 100% zakazem palenia. Jak dotychczas Irlandia, Norwegia, Szwecja, Malta, Szkocja, Włochy i ostatnio Finlandia wprowadziły zakaz palenia w miejscach publicznych. W Polsce akcję „Lokal bez Papierosa” prowadzi Stowarzyszenie Manko (www.lokalbezpapierosa.pl).

Lasy Państwowe planują przejęcie 23 parków narodowych. W Ministerstwie Środowiska pojawił się projekt koncepcyjny ustawy tworzącej Państwowe Gospodarstwo Przyrodnicze „Lasy i Parki Narodowe”. Przygotowany został bez szerszych konsultacji – nawet Państwowa Rada Ochrony Przyrody dowiedziała się o nim nieformalnie. Przyrodnicy i pracownicy parków narodowych są na-

stawieni do pomysłu bardzo sceptycznie. Główny analityk Lasów Państwowych, Konrad Tomaszewski i minister Jan Szyszko chcą skusić dyrektorów parków wyższymi zarobkami. Nieprzekonanym grozi zaś utrata stanowisk – w ostatnich miesiącach z różnych powodów odwołano m.in. Zdzisława **Szkirocia** z Parku Wigierskiego, Józefa Popiela z Parku Białowieskiego, do dymisji podał się też Adam Sieńko z Parku Biebrzańskiego.

22.5.2007 to Międzynarodowy Dzień Ochrony Biodóżnorodności. Z tej okazji władze Wietnamu zaprosiły do doświadczenia bogactwa przyrodniczego w Parku Narodowym Tam Dao, organizując 24 h atrakcji. Następnie 22-23.5.2007 miało miejsce sympozjum w Hanoi. Ponieważ 2007 r. jest ogłoszony Rokiem Polarnym, sekretariat Konwencji Biodóżnorodności skupił się na zależności biodóżnorodności i zmian klimatycznych. Efekt cieplarniany jest wyzwaniem, któremu ponad milion gatunków może nie sprostać i wyginąć. Przez wzrost temperatury mórz obumierają rafy koralowe, ostoja i symbol różnorodności biologicznej. Z drugiej strony ochrona ekosystemów, takich jak lasy tropikalne, idzie w parze z walką z globalnym ociepleniem, ponieważ ich roślinność pochłania CO₂.

30.5.2007 żałobny kondukt z martwymi waleniami przemaszerował pod Ministerstwo Środowiska. W trumnach znalazły się dwa delfiny i morświn, które padły ofiarą działalności ludzkiej na Morzu Północnym i na Bałtyku. W ten sposób **działacze Greenpeace apelowali o przystąpienie Polski do Międzynarodowej Komisji Wielorybniczej (IWC).** Polska nie ratyfikowała dotychczas Konwencji o Uregulowaniu Wielorybnictwa, podczas gdy ochroną ssaków morskich zajmują się nawet kraje, które nie mają dostępu do morza, jak Słowacja, Czechy, Węgry czy Austria. Reprezentanta naszego kraju zabrakło na Alasce w dniach 28.5-4.6.2007, gdzie 76 państw zrzeszonych w IWC obradowało nad losami wielorybów. Rzecznik Ministerstwa Środowiska zapewnił ekologów, że Polska jest zainteresowana ochroną waleni. Wyraził przy tym obawy, że budowa gazociągu na dnie Bałtyku może spowodować poważne konsekwencje dla potencjału biologicznego tego morza. Tymczasem 4.6.2007 wędkarze zaobserwowali **delfiny pływające na wybrzeżu koło Łeby.** Ssaków tych nie widziano na Bałtyku od 150 lat.

31.5.2007 zakład **GZNF „Fosfory-Ciech” przedstawił wstępny plan zamknięcia i zabezpieczenia składowiska fosfogipsów w Wiślince**. Działacze Greenpeace, którzy o to zabiegali, są zadowoleni z tej deklaracji. Zaznaczają jednak, że rozumieją ją jako nowy etap kampanii. Część rozwiązań proponowanych przez Ciech, nie pokrywa się bowiem z ich postulatami, dlatego kontynuowane będą konsultacje ze specjalistami i obserwacja posunięć „Fosforów”.

Światowy Dzień Ochrony Środowiska proklamowany jest przez ONZ 5.6. W tym roku oficjalnie świętowany był w mieście Tromsø w Norwegii. Hasło brzmiało *Topniejące lody – gorący temat?*, a w centrum uwagi były zmiany klimatyczne. Sekretarz generalny Ban Ki-Moon, król Norwegii Harald V oraz inne osobistości nawoływały rozwinięte kraje do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i porzucenia paliw kopalnych na rzecz odnawialnych źródeł energii. UNEP zwracał uwagę, że ocieplenie zagraża przetrwaniu polarnych zwierząt i rdzennych ludów arktycznych. Anomalie pogodowe przyczyniają się do problemu głodu na świecie, a rosnący poziom wód odbiera miejsce do życia wyspiarskim społecznościom. Tropikalne sztormy i pożary lasów powodują wielkie ekonomiczne straty, coraz więcej ludzi umiera też w gorących miesiącach roku.

W Polsce obchody **Światowego Dnia Ochrony Środowiska** zorganizowano 1-2.6.2007 w Białymstoku pod hasłem „Perły Podlasia”. Wygłoszone zostały liczne referaty dotyczące przyrody tego regionu. Parki Narodowe i Lasy Państwowe prezentowały opracowane przez siebie programy edukacji ekologicznej. Odbyły się spotkania z fotografikami, filmowcami i podróżnikami, a także koncert galowy.

Doroczny **szczyt G8 odbył się w dniach 6-8.6.2007 w Heiligendamm** na północy Niemiec. Oprócz przywódców najbardziej uprzemysłowionych krajów świata (USA, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Francji, Japonii, Włoch, Kanady oraz Rosji), uczestniczyli w nim przedstawiciele wschodzących potęg ekonomicznych (Chin, Indii, Meksyku, Brazylii i RPA, tzw. O5), a także Unii Europejskiej, ONZ i OECD. Jako temat prezydencja niemiecka przyjęła *Rozwój i odpowiedzialność* i poddała pod dyskusję kwestie zmian klimatycznych, rozwoju Afryki i reguł międzynarodowego handlu.

Wokół zamkniętego i chronionego kurortu, w którym toczyły się obrady, w całych Niemczech, a także w różnych miejscach na świecie, odbywały się akcje protestacyjne. Tysiące manifestantów wyrażało sprzeciw wobec polityki światowych potęg oraz nieuprawnionej formie jej prowadzenia. Alterglobaliści domagają się otwartego, uczciwego i skutecznego działania na rzecz rozwijających się krajów i ochrony zasobów naturalnych. Policja interweniowała, gdy 10 tys. osób zablokowało drogi dojazdowe

do Heiligendamm i lotniska. W Rostocku 30 tys. ludzi uczestniczyło w **manifestacji pod hasłem *Inny świat jest możliwy***, a 70 tys. ludzi w **koncercie *Głosy przeciwko biedzie***, z udziałem Bono i Boba Geldofa. Na obrzeżach manifestacji doszło do zamieszek, w wyniku których ponad 500 osób zostało rannych, w tym większość policjantów. Działacze Greenpeace podpłynęli 11 łodziami w pobliże zamku z transparentami *G8: Act now!*, próbując doręczyć politykom petycję o zobowiązania wobec globalnego ocieplenia. Puszczono za nimi pościg, w którym ucierpiało kilka osób, a 19 zostało aresztowanych.

Angela Merkel przeforsowała oświadczenie, że wszystkie kraje „poważnie rozważą” przyjęcie wiążących celów dla ograniczenia emisji CO₂ o połowę do 2050 r., oraz ugodę, że sprawa ta powinna rozegrać się na forum ONZ. Deklaracja jest niewiążąca, a krytycy wątpią, czy zastosuje się do niej największy emitent gazów cieplarnianych, USA oraz kraje O5.

Obiecano dodatkowo 60 mld dolarów na program walki z AIDS, malarią i gruźlicą w Afryce. Tymczasem na zorganizowanym w Mali kontrszczycie tysięcy obywateli najbardziej ubogich państw świata, dyskutując o swoim położeniu, oskarżyło G8 o niedotrzymanie obietnic złożonych w Gleneagles w 2005.

14.6-20.6.2007 **do Gdańska zawiał statek *Sprawiedliwego Handlu*** z bezpłatną akcją edukacyjną i informacyjną dla mieszkańców miasta. Na pokładzie odbywały się warsztaty, projekcje filmów, prezentacje i wykłady na temat tej formy pomocy dla ubogich krajów. Była również możliwość degustacji i nabycia etycznych produktów. Fiński żaglowiec Estelle przybył do Polski na zaproszenie Stowarzyszenia Sprawiedliwego Handlu „Trzeci Świat i My”. *Chcemy, by dzięki naszej akcji mieszkańcy Gdańska uświadomili sobie, że mają wpływ na to, co dzieje się w najbardziej ubogich rejonach świata, że kawa, którą piją, została kupiona od rolników poniżej kosztów produkcji, kakao - opłacone niewolniczą pracą dzieci* powiedział Wojciech Zięba ze Stowarzyszenia.

15.6.2007 Europa obchodziła pierwszy **Dzień Wiatru**. To wydarzenie jest częścią kampanii na rzecz promocji alternatywnych źródeł energii, w sytuacji gdy kraje UE zadeklarowały obniżenie emisji CO₂ do atmosfery. Z tej okazji w sercu Brukseli, na Rondzie Schumana stanęła 25 m turbina wiatrowa. Polska jest zobowiązana do 2010 r. pozyskiwać 10% energii ze źródeł odnawialnych, a 20% do 2025 r. Do tej pory farmy wiatrowe w kraju mają moc 216 MW, do końca roku ma się ona powiększyć o 180 MW. Inwestorzy narzekają na biurokrację i nieufność samorządów, ale mimo to inwestycje w nadmorskich województwach (gdzie wieje najmocniej) planują Niemcy, Hiszpanie, Duńczycy i Holendrzy. Chociaż gospodarze udostępniający im swoje pola będą mieli okazję do zysku, część mieszkańców wsi protestuje przeciwko wiatrakom. Powodami są między innymi generowany przez nie hałas

i niekorzystne pole elektromagnetyczne, zagrożenie dla ptaków jakie stwarzają oraz radykalna zmiana krajobrazu. W maju Zagajewice zwróciły się do wójta Dąbrowy Biskupiej o powstrzymanie budowy siłowni w ich gminie.

12.6.2007, pomimo nacisków społecznych, **Rada Unii Europejskiej ds. Rolnictwa przyjęła rozporządzenie, które dopuszcza próg zanieczyszczenia żywności ekologicznej składnikami produktów modyfikowanych genetycznie na poziomie 0,9%** w przypadku, gdy jest ono „przypadkowe lub technicznie nieuniknione”. Parlament Europejski i organizacje ekologiczne postulowały przyjęcie najniższego progu wykrywalności GMO, czyli 0,1%. Polski minister rolnictwa, Andrzej Lepper, również głosował za kontrowersyjnym rozporządzeniem.

21-23.6.2007 w Krakowie odbyła się **organizowana przez Akademię Górniczo-Hutniczą konferencja pt. Ochrona i inżynieria środowiska – zrównoważony rozwój**. Zaproszeni byli uznani uczeni oraz działacze samorządowi i pracownicy administracji. Problematyka referatów koncentrowała się na programach badawczych, realizowanych w ramach UE. Celem była wymiana informacji o ochronie powietrza, wody, gleby, nowoczesnym zagospodarowaniu odpadów (w tym recyklingu); ograniczeniu wpływu transportu na środowisko, polepszeniu warunków pracy, zamieszkania i wypoczynku ludzi (w tym ekoturystyki) i o zrównoważonym systemie energetycznym. Referaty wygłoszone przez gości, zostały wydane w formie publikacji książkowej.

21.6.2007 czeskie służby weterynaryjne poinformowały, że na fermie drobiu w Tisovej **wykryto wirusa ptasiej grypy**. Z powodu choroby padło 1,8 tys. indyków, kolejnych 6 tys. zostało zabitych, a wokół wsi wyznaczono dwie strefy kwarantanny w promieniu 3 i 10 km. Polska niezwłocznie zablokowała wjazd czeskiego drobiu na terytorium kraju. Trzy dni później wirusa H5N1 stwierdzono u dwóch łabędzi na terenie Niemiec.

„Gazeta Wyborcza” zamieściła 25.6.2007 informację o możliwościach **wykorzystania biomasy do produkcji energii elektrycznej**. Wykorzystanie metanu z odchodów świń miałyby być, według cytowanych przedsiębiorców i naukowców, środkiem do osiągnięcia wymaganego przez UE pułapu energii z odnawialnych źródeł. Na inwestycje w tę technologię trudno pozyskać jednak unijne fundusze. W biogazownię opłaca się inwestować jedynie gospodarstwom liczącym powyżej 500 zwierząt. Obecnie w Polsce energię z gnojownicy produkuje duńska firma Polandor kilkadziesiąt kilometrów od Słupska. Rozwój w tym kierunku mógłby skutkować powiększeniem się ilości wielkich ferm przemysłowych. Również argument zanieczyszczenia środowiska przez masowe hodowle, podnoszony często przez wegetarian, musiałby zostać przeformułowany.

POLICJA W OCHRONIE ROSPUDY

Przypominam, że 19.2.2007 Komendant Główny Policji pismem nr WK-II-146/06 wezwał podwładnych do *ukierunkowania pracy osobowych źródeł informacji (oraz pozysk nowych) na zbieranie informacji o ewentualnych zagrożeniach porządku publicznego oraz działaniach bezprawnych o charakterze sabotażowym ze strony środowisk wyrażających niechęć* budowie obwodnicy Augustowa.

Nie ma daty zakończenia zbierania informacji przez Policję, więc pewnie nadal zbierają. Zresztą sam fakt takiego pisma jest chyba ciekawy. Osobom zainteresowanym udzieleniem pomocy Policji podaję kontakt:

Komendant Główny Policji
Puławska 148
02-514 Warszawa
tel. 022-621-02-51, fax 022-848-84-94
e-mail: bip@policja.gov.pl, bip.kgp.policja.gov.pl
tel. alarmowe: 112, 997
Piotr Szkudlarek
www.szkudlarek.hg.pl

Konkurs

Krakowski Klub Wegetarian „Żyj i pozwól żyć innym” zaprasza do wzięcia udziału w konkursie na wiersz prowegetariański.

Jeden autor może przesłać od 1 do 3 wierszy (każdy w trzech egzemplarzach), na adres: Śródmiejski Ośrodek Kultury, Klub Wegetarian, ul. Mikołajska 2, 31-027 Kraków, koniecznie z dopiskiem: „Konkurs Weg.” do dnia 30.9.2007.

Nagrody:

- I miejsce – roczna prenumerata „Zielonych Brygad”.
- I, II i III miejsce – wydrukowanie wierszy w „Zielonych Brygadach”, oraz w „Lamelli”.

Autorzy nagrodzonych i wyróżnionych wierszy będą mogli również zaprezentować swoje utwory na spotkaniu w Klubie Wegetarian.

Wyniki konkursu zostaną ogłoszone 6.11.2007 o godz. 18.00 na spotkaniu Klubu Wegetarian.

Patronat: Śródmiejski Ośrodek Kultury
Patronat medialny: Wydawnictwo „Zielone Brygady”, miesięcznik „Wegetariański Świat”

Bliższe informacje: refia@interia.pl